

bolj kričeče zamikarnosti v našem kmetijskem in sploh v narodnem gospodarstvu: Namreč brezmiselnost in samovoljno uvažanje tujih pridelkov in blaga, katerih imamo sami dovolj doma. So namreč v naši državi take vplivne gospodarske manjšine ki se jim tešave naroda — kakor smo že omenili — deveta briga in ki brez obzira na skupni obči blagor zlorabljajo mnogo gospodarsko svobodo, ki jo uživajo v naši državi med našim narodom.

Narodno gospodarstvo ne more uspevati, ako je popolnoma prepuščeno samovoljnosti sploh vsakogar, ki gospodarsko deluje, naj si je za to tudi v socialno-moralnem pogledu še tako nesposoben. Ne po načelu svobode, nego po načelu bratstva in solidarnega prizadevanja za dobrobit vseh mora biti gospodarstvo zorganizirano in racionalizirano.

Svobodno se je nam izživeti samo v duševnem življenju našem, v našem mišljenju, razmotrivanju in ugibanju, kmetje bodo zopet sami najboje pripravljali pot skupnemu načrtnemu gospodarstvu v naši državi, ako se brez izjeme vsi odzovejo pozivu našega parlamenta in da se združijo v dobro zamišljeno enotno in močno gospodarsko in politično „Jugoslovansko radikalno kmetško — demokracijo“ ki so jo pred kratkim ustanovile tiste osebe, ki imajo res srca do ljudstva.

Le ta mogočna organizacija vseh

kmetovalcev bo s pomočjo države dosegla enkrat tiste gospodarske uspehe, katerih mora kmetijstvo po svoji pomembnosti prej ali slej neizbežno postati deležno za kmetovalce same. —

(Kot popolnoma neodvisen list pričujemo z nadaljevanje in konec razprave našega uglednega sotrudnika ter njegove ugotovitve in zaključke podpisujemo. V kolikor pa stavi svoje nade v politično stranko, ki se imenuje „Jugoslovanska radikalna kmetška demokracija“ smo sicer pustili članek neokrnjen, pač pa si dovoljujemo pripomniti, da so edino strokovne kmetške organizacije in že idealiziran gospodarski svet oni činitelji, ki so edino poklicani, zastavili svoje sile za stanovsko dobrobit kmeta, ne pa kaka politična stranka, ki troši svoje sile za svoje politične cilje. — Upamo, da bo JRKD kmalu pokazala, kako je z izvedbo (praktično) njenega velikega programa in da bo lepozveneča beseda meso postala. Dokler pa javnost tega ne vidi, gleda skeptično, kakor navsko novo stvar. Ako bo vladala v JRKD nesebičnost, odkritosrčnost, praktična ljubezen in složno sožitje vseh slojev, ki se vabijo v to zamišljeno veliko organizacijo in ne bo v njej koritarskih stremljenj, farizejstva in zahrbtosti, tedaj bo prospevala, drugače pa je zapisana propasti. To smo zapisali kot sok številnih mnenj naših čitateljev. — Uredništvo. —)

ostjo plinske vojne, nadaljnih 15 pa o protimerah in zaščiti pred plini. — Četudi pri nas razum neke „eiganske vojne“ nimamo vojnih dogodkov, niti se nam ni treba bati, da bi se kak kitajski ali japonski vojni pilot zmotil in prifrčal nad „pogansko“ Jugoslavijo, bomo članek prijavi v prihodnji številki ker ne vemo, ali se bo imenoval tisti močnik, katerega kultažo diplomati „mir“ ali pa „vojna“.

Opozorjamo cenjene čitatelje na na-

javljeni članek, ki predvideva za vsakega državljanca v kljub krizi „predpisano“ gumijasto obličko in plinsko masko — Za slučaj resnične potrebe si bo vsak shranil dotične številke. — Ko to naznanjamo javnosti v resnem postnem času, pričakujemo od raznih ljudi, naj ne begajo prebivalstva s hujskarijami na kako nepredvideno vojno. „Presidenost je mati modrosti“ pravi lep pregovor, „Kam pes tace moli —“ bomo pa že pravočasno zvedeli. —

New-York

največje mesto na svetu!

New-York je največje mesto na svetu. Osem milijonov njegovih prebivalcev, sta dva milijona tujcev. V tem velikanskem mestu prebiva več Italijanov nego v Rimu, več Icev nego v Dublinu in več, kakor desetina vseh Židov na svetu.

New-York ima več telefonskih central nego London, Pariz, Berlin, Rim in Ljeningrad skupaj.

„Rotovž“ v New-Yorku in mestni župan Jimmy Walker.

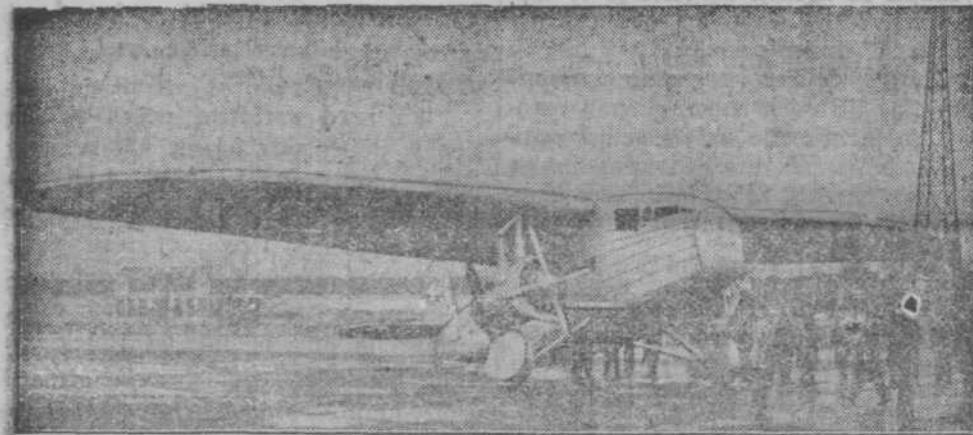
New-York ima pet največjih mostov na svetu in najvišje stavbe na svetu. Vsaki dve uri dospe v njegove luke nov parobrod z tujei. Vsakih enaindeset minut se dograči nova stavba. Vsakih dvaindeset sekund privozi po en osebni vlak, vsakih trinajst minut se poroči en par, a vsakih pet minut se rodi po en otrok.

New-York ima preko 1500 c. kva in okrog 2000 gledališč in kinematografov. —

Dopisi.

PTUJ. — MESTNO avtopodjetje Ptuj. — Dne 20. t. m. se ukine utranjji vlak iz Ptuja proti Pragerskemu. Drugi vlak, ki odhaja ob 8. uri iz Ptuja proti Pragerskemu nima več zveze proti Ljubljani. Enako se ukine ponočni osebni vlak iz Pragerskega proti Ptuj. V sled tega: uvede mestno avtopodjetje Ptuj z dnevom ukinitve vlakov reden avtobusni promet na progi Ptuj-Pragersko in sicer: Odhod iz Ptuja ob 5. uri zjutraj preko Strnišča in Škol. Povratek iz Pragerskega ob 9. uri 45 min. preko Medveca in Sv. Lovrenca. Popoldne odhod iz Ptuja ob 16. uri 50. min. preko Sv. Lovrenca in Medveca. Povratek iz Pragerskega ob 22. uri 20 min. po isti progi. Zveza z vsemi vlaki v Maribor in Ljubljano oziroma tudi obratno.

NAJVEČJO UJUDNOST v občevanju s strankami — davkoplačevalci je odredil finančni minister, zapretili uradnikom, ki bi se proti tej odredbi pregrešili s težkimi posledicami za njih službo. Takega finančnega ministra ima namreč — Madžarska! — Trdno smo prepričani, da bo kraljevska vlada, ki je z radikalnimi reformami odstranila mnogo starega partizanskega gnoja, tudi v tem pogledu storila svoje ter davkoplačevalce zaščitila — ako že ni mogoče pred novimi davki — vsaj pred neuljudnostjo onih, katerih plače se stiskujejo iz žuljev davkoplačevalcev. — Da ne bi prišlo do nepotrebne zamere od strani uradništva davčne uprave v Ptuj, izjavljamo, da je pri tem uradu poslovanje s strankami povsem korekno, izvzemši enega gospoda, ki v svoji preveliki gorečnosti stopa izven okvira veljavnih predpisov o primerem ravnanju s strankami. Prepričani smo, da bo g. starešina urada v svoji uvidevnosti storil vse potrebne korake, da se ugled njegovega urada ne bo kršil. — Kmetje in meščani!

Najnovejše potniško letalo, ki ima 4 motorje, od katerih ima vsak po 200 konjskih sil.

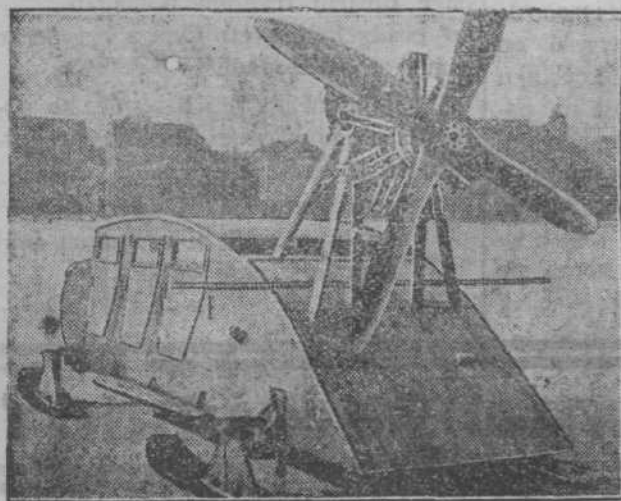
Čudo za naše kmetovalce:

Največji konj na Angleškem.

Kaj pa to pomeni?

V času, ko zboruje v Zenevi razorožitvena konferenca; v času, ko veliki močje govori o velike besede o moralni in realni razorožitvi; v času, ko se koljejo Kitajci in Japonci za oslovo senco, v kateri bo počival premeteni boljševik, so vsi slovenski listi prejeli v ponatis članek z naslo-

vom, „Varstvo pred strupenimi plini“ (Kratke opombe in navodila za zaščito zaledja v slučaju plinske vojne). Vsi listi v državi so naprošeni, da ta članek v celoti ponatisnejo. Med prvimi se je odzval pozivu ugleden dnevnik „Slovenec“ v številki 39a od 17. t. m. — Prvih 8 navodil se peča z grozovi-

V Helsingforsu (Finska) so sanke na propeler običajno zimsko potno vozilo, kakor pri nas avtobusi.

SREDIŠČE (Nadaljevanje).

Natančnejših podatkov o stanju vlog v Posojilnici tudi ne dobim. Vsi skup držijo, najbrž! Lokali in stanovanja so opremljeni z vsem komfortom moderne tehnike, in sicer z vodovodom, električnim dvigalom na podstrešje in centralno kurjavo, ki se odlikuje v tem, da ugradnike Posojilnice pošeno zebe, a to ne baje samo pozimi. Poleti bodo naročili takšne aparate, v katere bodo nabirali toploto, ki bodo jo pozimi izpuščali. Vest, da bodo poletno toplino shranjevali v žakljih za zimo, je grdo obrekovanje. Ta izum je tudi doma v Središču. Slavni središki „Skripec“, ki ima že na marsikateri stvari patent, si je dal tudi ta svoj izum patentirati. Celotna stvar pa je finanerat „Veliki Jakob“, ki je potreben denar zaslužil s svojim motorjem, na katerega pa žal nima patenta. Apečram tem poim na pristojno oblast, naj izumitelja prisili, da da svoj izum patentirati. Toda zašel sem predaleč. Z opisovanjem te imponantne stavbe še nisem pri kraju. Hišnik me je peljal v klet, ki je zelo pripravna za Vinarsko zadrugo, predvsem zaradi tega, ker sod ne gre skozi vrata, deloma pa tudi zato, ker vode za krst vina ni treba nositi v klet. Voda namreč priteče sama; za to je v polni meri in zelo dovršeno že poskrbel stavbenik. Ko sem zopet prišel ven, se mi odpre prekrasen razgled. Kaj mislite, kaj sem videl? Ceč! „Plac!“ Toda to še dolgo ni vse; kajti omeniti moram tudi blato, ki prekaša celo slovito haloško. Naši „tete“ so sicer hoteli Središče kanalizirati ter so z delom že začeli, pa se dosedaj ni obneslo. Zato so tudi kanalizacijo preložili na poznejši čas, ko bodo imej na razpolago kader inženirjev-domaćinov, kateri bodo po najnovjših vesteh iz Sanghaja in Honoula kaj kmalu dobili diplome za — „luftinženere.“ — Kakor čujemo, obstoji resna akcija, da se naš trg kmalu proglasi za mesto. V tem slučaju bo Središče kot tako zbrisan iz zemljevida in bi se imenovalo „Blatograd“, to pa ne samo z ozirom na blato na našem „placu“, ampak iz oziroma kesanja in spoznanja na — „črno go blato. Ker ni vse zlato, kar se sveti,

bomo prihodnjč rek i kaj več o teh in onih zadevah. Pa v očigled dejstva, da smo v resnem postnem času — bodi spregledano vsem skritim in odkritim grešnikom. — Središki „Sršen.“ —

ORMOŽ. — Kdo bi verjel, da bo betonska ograja okrog mestne hiše postala zbirališče in skrivališče raznega mrčesa, kakor komarjev, sršenov, os ter nočnih ptičev — sov, čukov in mladih čukecov? Minulo soboto zjutraj okrog četrte ure. (Ravno sem malo prišel spati in sanjati čukovske sanje), ko me prebudi brenčanje ormožke „Ose“, ki se je v družbi svojega naraščaja gugala v svojo luknjo na ograji. Prav dobre volje je bila vsa družba; saj je celo noč krolala in srčkala med. Pa je „Osa“ pričela naraščevati kak „Hetz“ še bo v letošnji sezoni v Ormožu, da se le vreme malo stopli. Kakoj se pričnejo prireditve. Vršijo se že priprave za tekmo „Podravskega krokodila na Virje in nazaj“ Zatem „Zabji koncert“ pri sesušem ribniku v mestni grabi. Parada vseh cilindrov pod vodstvom obercilindra brez glave. Čiščenje občestnih kanalov pod nadzorstvom „kana. inspektorjev.“ Tekma tolgarjev z avtomobil in drugimi motornimi vozili. Premianje in masiranje „mafičkov.“ Iskanje 200 komadov jurjevega zaklada pod slamnjačo v Loperšičah. Privreditev pevškega koncerta v korist tiskovne zadruge „Osa“. i. t. d. Pa kaj sem še slišal? Aha, že znam. Pripravlja se akcija za združitev vseh purgarjev, ki niso nič dolžni v eno falango. Sprejmejo se med člane samo oni, ki se izkažejo s čisto gruntno knjigo in da niso vpisani med preroke. In še nekaj je „Osa“ izbleknila, namreč, da je ormožki rotovž stara palača, da mislijo zato stari parlamentarci, da samo oni so bili poklicani in izbrani zato ker so stari, vendar že enkrat naj napravijo mladim „Platz“ za vstop med izbrane guslare. Vspored ljudskega odra: „Zalozna Triumvirat“, boj za pravico. Vsak

dan ena v gostilni: „Ti si žrebe, da nimaš para“ reče Francel prvemu gostu. O ja prav drugi gost: „Gospod Francel, Vi ste mu že par.“ Trotelgeis (žganjica) ne pljem reče gost gostilničarju, drugi gost (s frakelcom v roki): Prosim gospod gostilničar, je Vaša žganjica iz domače žganjarne? —

SV. BARBARA v Haložan. Pr-simo vas za objavo prav zanimivega (in tudi žalostnega) medvojnege spomina. K nam je prišel tisti čas zelo visok gospod, ki se je kljub svoji neznanosti postavil repenčil: „Wenn man etwas Serbophiles findet, muss man alles wegnehmen!“ V času rekviriranja živil in živine je taisti gospod, v svojem poslu rabil — za občevanje z nami tolmača za slovenski jezik... Pravijo, da ta tolmač še živi; tudi pravijo, da še isti kmetje živijo in naše poročilo ni bajka kakega dedeka iz — 30-letne vojne; končno pravijo, da dotični gospod, ki je med nami mirnimi Haložani stikal za „srbofilskim“ stvarmi in rekviriral naše skromne beraškorborne pridelke s pomočjo posebnega plačanega tolmača našega jezika sin slovenske matere in očeta, bojda danes nekak „Veles'ovec“, nedavno tega pa prav vroč — „srbofil“, danes pa bojda prav odličan — Jugoslovan... Javnost bi zelo zanimalo, ako bi se v tej skrivljici zvedelo za njegovo ime... Morda ne bo težko, ker baje dičijo bivša antisrbska prsa tega gospoda že — jugoslovanska visoka odlikovanja. Ako pa je iz Savla postal Pavel, pa se naj škesano javi nam — Haložanom ter nam spravi v denar naše vino! —

IZ SODNIJE.

Sodnik obtožencu: No, kaj Vam je bolj všeč, ali 500 dinarjev ali pa 14 dni zapora?

Obtoženec: Gospod sodnik, prosim Vas raje za 500 dinarjev.

— M A C F. —

A. Stražar:

Zatajeni sin.

Priprava iz časa tlačanstva.

Dvanajsto nadaljevanje.

„Hej, vi prijatelj božji — ali ste kurec ali kaj?“

Nagovorjeni pa le na kratko odgovori:

„Bo že nekaj takega — boter; pa zakaj ste tako radovedni — saj bom vse plačal! Nate — tu imate denar“ pa vrže pred krčmarja srebrnjak.

Kajpak, se radovedni krčmar ni več upal nič vprašati; kar plačo jo je pobral k drugi mizi.

Ta tujec pa je večkrat pogledoval spečega Lukeža tam pri peči.

Ko je krčmar odšel na klic žene za hip v kuhinjo, je sam med seboj jezno zagodrnjal: To se bom prikupil Dondežu, ker sem izsledil to podlasico — lisjico. Ne uideš mi več iz pred oči! Nocoj še spiš pri peči, a jutri se boš že zibal na drevesu.

Sele sredi dopoldneva je prav klaverno odhajal Lukež po vasi sam, nevedoč, kam bi se okrenil. Naposled se odloči, da gre proti Lukovici.

Ko je tako počasi koračil, mu je v primerni razdalji sledil ta gost, ki je krčmarju Jančku tako mrko odgovarjal. —

—:—

Ko je začel Lukež koračiti po gozd-

nati poti pod vasjo Prikevnico, je njegov zasledovalec pospešil korake; kmalu sta bila skupaj!

Ta za Lukeža grozni prišlec ga je trdno pograbil za roke, pa z ostrim glasom spregovoril:

„Ti hudičev bratec — izdajalski, sedaj si pa naš! Odslej so končane vse tvoje hudobije, hajd z menoj!“

Lukeža je streslo po vsem telesu, ko je uvidel, da mora kot mali otrok slediti temu groznemu nepoznancu... Sam ne vedoč kam, pa kaj ga čaka?

Ko je Lukež uvidel, da ne koračita proti sosednji Gradiški vasi, temveč vedno g'oblje v gozd, ki je bil več ur obsežen, ga je obšla nepopisna groza. Pot mu je kar curkoma lil raz lic.

Tako sta koračila že nad eno uro po temnem gozdovju, kjer so bila sama stoletna orjaška drevesa.

Pri ogromnem orjaškem hrastu pa zagrnji znova ta grozni človek:

„Hej ti sin hudičev, vsedi se — sedaj imaš še priliko, da malo sediš...“

Kakor poslušni otrok na očetovo povelje, tako se je kar sesedel ubogi Lukež na mahovje. — Obraz mu je bil poln nepopisne groze, ko je tako sedel na mehkem mahovju ter čakal za smrtni grozi svojo usodo...

Ta krepki možakar pa je potegnil iz nedrij malo piščalko, pa trikrat zapiskal.

Dobrih deset minut pozneje so se na ta klic, kot bi jih zemlja vrgla iz sebe, pojavili štiri možakarji; že njih obrazi so kazali, da se ne obeta nič dobrega.

Prvi je znova spregovoril ta, ki je privedel Lukeža:

„Ti zabkar, kod hodi naš Dondež, da zvemo, kaj bo napravil s tem vohunskim tičkom. Dolgo se ne bomo zaradi njega mudili.“

Nagovorjeni pa odgovori:

„Grgrač, imenitno se ti je posrečilo, da si ugrabil tega tička. Počakajte tu, a jaz grem po Dondeža, vem kje je; v eni uri se že vrnem. Jaz že odhajam!“

Pa je odšel. —

Rokovnjači so se usedli poleg grbastega Lukeža, pa so se začeli o njem pogovarjati pa zbijati prav neslane šale. Tako na pr.: No, ti dedek, sedaj pa si le izprašaj svojo kosmato vest, pa se malo skesaj svojih gréhov, da ne boš z vrage bratovščino pil Zopet d ugi se je norčeval: „Ti vražji striček, kako se ti mi kaj dopademo; tudi pri nas boš dobil plačilo, kakor si ga dobival pri grajščakih — pa tako plačilo boš dobil, da na tem svetu ne boš nobenega več potreboval.“

Ali kar pa mu je povedal tretji, to pa je bilo najhujše: „Veste kaj, tovariši, zelo sem radoveden, kako se bo obnašal ta naš možicelj, ko mu bomo dali zajniko okrog vratu.“

Vidiš, lahko bi še živel, samo, da bi pustil nas rokovnjače pri miru. No, pa saj si že zadosti star za smrt, ha, ha!“

„Vsi so se zasmejali, a ubogi Lu-

„Narodna Sloga“ za pomoč svojim zvestim naročnikom!

Na pobudo številnih naših naročnikov in prijateljev ter uglednih sotrudnikov iz vseh krajev Slovenije ter upoštevajoč želje naših čitateljev, smo sklenili list dvojno povečati. Poleg dosedanjih člankov in slik ter dopisov bo list imel stalno rubriko za narodno gospodarstvo z važnimi navodili, daljš pregled vseh svetovnih in domačih dogodkov v enem tednu; vsakokrat tudi smetnice, smotrno r z vsake ogase, nagradne natečaje itd. Tudi za lep, viden tisk je preskrbljeno. S to preureditvijo upamo ustreči željam naših zvestih iz mesta in dežele. „Narodna Sloga“ je namreč že davno prekoračila svoj prvotni delokrog v sicer velikem ptujškem srezu ter ima naročnike v obeh matiborskih srezih in je častno zastopana skoro v vsakem srezu Dravske banovine, neštvešči številnih zunanjih naročnikov.

Tako urejen list, o katerem dobivamo šakava priznanja od odličnih sotrudnikov že pri našem skromnem začetku, pa hoče nuditi svojim naročnikom po pravilu „zvestoba za zvestobo“ poleg pestrega čtiva in zanimivosti tudi moralno pomoč v obliki širokopoteznega zavarovanja pod sledečimi lahкими pogoji:

1. Vsak naročnik naj vplača po poštni položnici vnaprej Din 50.—. Kdor je plačal že dosedanje naročnino Din 28.— naj priloži še Din 22.— in je zato malenkostno svoto v sedanjem težkem času zavarovan za vsoto Din 3000.— v slučaju smrti. To svoto sprejme svojec, če dokaže, da je plačal pokojni celoletno naročnino.

2. Pri našem zavarovanju pa zavarovanju ni treba umreti, da prejme kdo drug za njim posmrtnino. V slučajih težih nezgod predvideva naš pravilnik tudi solidarno podporo za prvo silo, kar je zelo človekoljubno in nima tega nobena podobna zavarovalnica.

kež pa vzdigne roki in proseče pravi:

„Vse vam dam, kar premorem, samo pustite me pri življenju!“

Na te proseče besede se oglasi brezobzirno Grgrač:

„Ej možicelj, ali še tega ne veš, kadar je pšenica zrela, se požanje, tudi ti si že dozorel za ta svet! Tvojega denarja pa ne potrebujemo — odnesi si ga s seboj v pekel; da si preskrbiš tam boljši prostor.“

—:—

Kmalu po pretoku ene ure zatem je prišel poglavar Dondež v spremstvu še štirih najboljših prijateljev; ki so bili obenem tudi četniki pri njegovih družbi.

Do smrti potrji Lukež je še zadnjkrat prosil milosti, da bi ga pustili pri življenju. Pa Dondež je samo zamahnil z roko in z vso odločnostjo rekel:

Dokončano je tvoje grešno življenje na tem svetu! Pripravi se na smrt — tvoje hudobije ne zaslužijo drugega kot je smrt!

Ko je nesrečnež slišal to svojo obsodbo, je padel v nezavest... Ko je tako ležal na tleh, mu je eden izmed rokovnjačev vrgel zanjko okrog vratu. Ko je bil s tem gotov pa ga je že drugi pograbil z tako lahko kot otroka. Vzdignil ga je kvišku, pogledal je, kje bi bila pri tem hrastu debela in močna veja... (Dalje sledi).